



Datum: 2026-01-20
Handläggare: Matilda Ström
Diariernr: 2020.257 BUN

Barn- och ungdomsnämnden

Framtida förskolororganisation i tätorten

Ärendebeskrivning

Barn- och ungdomsnämnden gav den 25 mars 2025 §22 barn- och ungdomsförvaltningen i uppdrag att genomföra en översyn av förskoleorganisationen i Alingsås tätort och ta fram ett förslag till ny struktur. Uppdraget utgår från barn- och ungdomsnämndens Lokalförsörjningsplan 2025–2030 och syftar till att säkerställa en långsiktigt hållbar, jämlik och kostnadseffektiv organisation för förskoleverksamheten.

Alingsås tätort har i nuläget en viss överkapacitet av förskoleplatser, samtidigt som flera förskolebyggnader är ålderstigna och inte uppfyller dagens krav på ventilation, brandskydd, tillgänglighet och ändamålsenlighet. Parallellt har grundskolan ett ökat lokalbehov, bland annat till följd av att tillfälliga paviljonger behöver avvecklas samt att nya krav på skolbibliotek och specialsalar tillkommit. Förskolans framtida organisering behöver därför ses i ett sammanhang där även grundskolans behov vägs in.

Förvaltningens yttrande

Barn- och ungdomsförvaltningen har tagit fram rapporten Förskolorna i Alingsås tätort – Utredning av kapacitet, tillgänglighet och lokalernas ändamålsenlighet, som utgör bilaga till ärendet.

Barn- och ungdomsförvaltningen föreslår en planerad omställning där förskoleplatser lokaliseras dit behoven finns, lokaler som inte är långsiktigt ändamålsenliga avvecklas och befintliga lokaler används mer effektivt. Förslaget skapar förutsättningar för både en hållbar förskolestruktur och en stabil skolororganisation utan behov av tillfälliga paviljonglösningar.

Utredningen bygger på en systematisk genomgång av samtliga 18 kommunala förskolor i Alingsås tätort. Arbetet har baserats på kommunens senaste befolkningsprognoser, aktuella kapacitetsbedömningar från Alingsåshem samt förvaltningens analyser av lokalernas tekniska skick, tillgänglighet, logistik och pedagogiska ändamålsenlighet. Den samlade kapaciteten i tätorten uppgår i dagsläget till cirka 1 220 platser. Under de närmaste åren finns en viss överkapacitet av platser, främst till följd av ett tillfälligt minskat barnantal. Överkapaciteten är dock ojämnt fördelad geografiskt och sammanfaller inte alltid med var behoven finns.

På sikt visar prognoserna att barnantalet kommer att öka. Detta beror i huvudsak på planerad bostadsutbyggnad och på generationsväxling i småhusområden, där äldre hushåll antas att successivt ersättas av barnfamiljer. I planeringen ingår även en viss överkapacitet för att undvika tillfälliga paviljonger och för att kunna möta behov hos barn med omfattande behov av särskilt stöd samt beredskap för oförutsedda händelser.

Utan en samlad omställning riskerar kommunen på sikt både platsbrist i vissa områden och ökade kostnader för tillfälliga lösningar, samtidigt som lokaler med bristande funktion behöver användas längre än vad som är långsiktigt hållbart.

Kapaciteten i befintliga förskolor begränsas i flera fall av ventilation, brandskydd, tillgänglighet och lokalernas utformning. Den faktiska kapaciteten i flera äldre byggnader är

lägre än vad som tidigare antagits på grund av ventilationskapacitet och brandskyddsregler. Förskolorna Lövhyddan och Nolängen i Noltorp har begränsningar på flera kritiska punkter så som ventilation, tillgänglighet och underhåll. Förskolorna bedöms vara i ett sådant skick att renovering varken är tekniskt möjligt eller ekonomiskt försvarbart.

Flera förskolor med strategiska lägen i direkt anslutning till grundskolor bedöms som lämpliga att på sikt användas för F–6-verksamhet. Detta är särskilt viktigt då det inte bedöms finnas förutsättningar att bygga en ny F–6-skola i centrala Alingsås under den kommande tioårsperioden. Tillfälliga paviljonger som är en del av Nalbyskolan behöver dessutom avvecklas senast 2030, vilket medför en minskad kapacitet av skollokaler.

Grundskolans lokalbehov kan mötas genom omställning av vissa förskolelokaler till skollokaler, i kombination med nybyggnation av förskolor där behovet av förskoleplatser ökar.

Förvaltningen föreslår därför en samlad omställning av förskolestrukturen i tätorten. Förslaget innebär:

- Fortsatt arbete med ny förskola i Nalhaga för 120 barn enligt tidigare beslut, med planerad driftstart höstterminen 2028,
- planering för ny förskola i Bolltorp för 120 barn, med planerad driftstart 2029,
- avveckling av Lövhyddans och Nolängens förskolor och ersättning med en ny förskola i Noltorp för 100 barn, med planerad driftstart 2031,
- omvandling av Ekskogens förskola, Nalby förskola, Lendahls förskola och Kastanjens förskola till skollokaler, samt
- flytt av dygnet runt-verksamhet från Östlyckans förskola till Lindens förskola för att frigöra kapacitet i Östlyckans lokaler och samtidigt erbjuda dygnet runt-verksamhet i ett centralt och strategiskt tillgängligt läge.

För omvandling av förskolelokaler till skollokaler kan det bli aktuellt med förstudie vilket hanteras inom ramen för nämndens lokalförsörjningsplan.

Barnkonsekvensanalyser har varit en integrerad del av arbetet och visar att den föreslagna strukturen stärker barns tillgång till trygga, tillgängliga och långsiktigt hållbara lärmiljöer. Fördjupade barnkonsekvensanalyser och riskbedömningar genomförs inför varje större förändring i genomförandefasen.

Ekonomisk bedömning

Ärendet avser inriktning och struktur för den framtida förskoleorganisationen. De föreslagna nybyggnationerna innebär sammantaget en ökning av hyreskostnaderna inom barn- och ungdomsnämnden.

Kostnad för förstudie för förskola i Bolltorpspark och förskola i Noltorp hanteras inom kommande hyresavtal för förskolorna. Ytterligare förstudier kan bli aktuellt inför omvandling av förskolelokaler till skollokaler.

Sammantaget bedöms den föreslagna strukturen vara mer kostnadseffektiv än alternativa lösningar, såsom nybyggnation av F–6-skolor eller fortsatt användning av tillfälliga paviljonglösningar. Ekonomiska konsekvenser i form av investeringar, hyresnivåer och

fördelning mellan verksamheter hanteras i kommande beslut inom ramen för kommunens lokalförsörjnings- och investeringsprocess.

Förslag till beslut

- Ekskogens förskola omvandlas till skollokal från och med höstterminen 2027.
- Dygnet runt-verksamheten flyttas från Östlyckans förskola till Lindens förskola från och med höstterminen 2027.
- Nolängens förskola och Lövhyddans förskola avvecklas under 2028.
- Nolby förskola, Kastanjens förskola och Lendahls förskola omvandlas till skollokaler från och med höstterminen 2028.
- Förstudie beställs för förskola i Bolltorpspark med planerad driftstart 2029 samt för förskola i Noltorp med planerad driftstart 2031.

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Alingsåshem

Helena Balte
Förvaltningschef

Matilda Ström
Lokalstrateg